

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Communi Dedicacionis Ecclesiæ. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

Cap. IV. De Communi Virginum, & non Virginum.

Caret novis Observat. & Additionibus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. V. De Communi Dedicacionis Ecclesia.

I. Gavant. pag. 142. col. 2. n. 1. -- *Unde Titulus Pastoris dicta est Ecclesia S. Pudenciana, &c.* Aedes Sacrae aliquando nomen habebant ejus Sancti, cui dicatae erant; sic Basilica, in quam convenere Episcopi Synodi Ephesinae, dicta est simpliciter MARIA; hinc, & ANASTASII templum Jerosolymitanum, & Ecclesia Constantinopoli dicta *eigorn*, ut docet Socrates *lib. 1. cap. 37.* sic denique Titulus S. Petri dicitur Ecclesia Romae eidem dicata; Hincque ortum habet, quod Ecclesiae his olim potissimum locis extruerentur, in quibus passi essent Martyres, aut Sanctorum quorumcunque Corpora requiescerent, de quo est illustris locus Prudentii in Hymno 5. de S. Vincentio.

*Ne sit sepulchrum faneris,
Quod Plebs Gregalis excolat
Titulumque figat Martyris.*

Aliquando Titulus Ecclesiae, seu nomen desumptum fuit ab eo Pontifice, qui illam vel construxit, vel dedicavit, ut Basilica Callixti trans Tyberim, quae fuit B. V. dicata, Basilica S. Marci Papae, Basilica Julii, Basilica Liberii, nempe S. Mariae Majoris, quae etiam Sixtina dicta est, Basilica Damasi, quae nunc S. Laurentii in Damaso appellatur. Sed primis Ecclesiae Seculis nomen, seu Titulus Ecclesiae frequentius desumebatur ab eo, cujus cura, & sumptibus Ecclesia aedificata erat; ille enim, qui Ecclesiam curat aedificari, prius Titulum, seu fundum aliquem conferre debet, ex cujus annuo reddito quid ad luminaria, quid ad Rectoris, Ministrorumque stipendia sufficiat, commodè suppeditetur. Ita praecipit Pontificale Romanum, ubi sermo est de Benedictione, & Impositione pri-

marii lapidis, & habetur *Cap. Nemo Ecclesiam, de Consecrat. dist. 1.* unde veteres Christiani domus suas in Ecclesias consecrantes, eas postmodum Titulo sui nominis appellabant. Hinc in Urbe orti sunt Titulus Pudencis, Titulus Aequitii, Titulus Fasciolae, Titulus Pamachii, item Basilica Constantiana, & Basilica Helleniana, Titulus Vestinae, quia nempe Vestina illustris Faemina, referente Baronio in notis ad 19. Junii, Basilicam extruxit in honorem SS. Gervasii, & Protasii, quae & Vestinae Titulus, & eorundem quoque Martyrum dictus reperitur; sed nihil vulgatius, quam illud, quod habetur in Breviario Romano die 1. Augusti Lect. 5. *Sanctus honor sacris illis vinculis haberi cepit, ut propterea hoc nomine S. Petri ad Vincula Ecclesia Titulo Eudoxiae dedicata sit in Exquilis.* Ex qua Duplici ratione Tituli, alia, qua Sanctum Ecclesiae Patronum indicat, alia, qua Ecclesiae Fundatorem, perspectum habes, qua ratione antiquissima Ecclesia S. Pudencianae nomen sortita fuerit, seu Titulum Pastoris, nimirum ab illo, qui eam aedificari curavit.

II. Gavant. pag. 142. col. 2. eod. n. 1. -- *Evaristus autem divisit in Urbe Titulos Presbyteris, &c.* S. Evaristus natione Graecus, qui in locum Anacleti successit est Romanus Pontifex anno Domini 95. Titulos in Urbe Roma Presbyteris divisit, id est, Ecclesias, in quibus Christiani Synaxes agere consueverant, ut tradit Anastasius, sive alius Auctor Libri Pontificalis. Titulos igitur loca sacra fuisse, in quibus Christiani conveniebant ad sacras peragendas Synaxes, & Sancta Ecclesiae Sacramenta è Sacerdotum manibus

percipienda, omnino certum est, & idem prorsus fuisse censendum, atque Ecclesias, quas nunc Parochiales vocamus. Numerus dictorum Titulorum an viginquique, an minor esset, ab Evaristo constitutus, merito dubitatur; nullus enim ab Anastasio numerus in Evaristo exprimitur, & hominis inconsulti esset, ut optimè adnotat vir clarissimus Nicolaus Antonellus in sua erudita Dissertatione super his Titulis, in re obscura, atque ambigua aliquid certi definire vellet. De eorundem Titulorum verò divisione eruditè pertractarunt doctissimi viri Holstenius, Schelestrate, & Franciscus Blanchinus. Allegatus Auctor Pontificalis sammatim recensens gesta S. Dionysii Pontificis, qui Romanam Sedem regendam suscepit die 22. mensis Julii an. 259. hæc de Beatissimo Pontifice scriptis consignavit: *Hic Presbyteris Ecclesias divisit, & Catecheticas, & Parochias Dioceses instituit.* Nimirum Titulos ab Evaristo suo Prædecessore constitutos, & ob Ecclesiæ persecutionem à Valeriano excitatam perturbatos, rursus urbanis Presbyteris divisit; loca autem, quæ in vita Evaristi *Tituli* appellata fuerunt, in vita Dionysii *Ecclesia* nuncupantur, quo nomine significantur profectò loca divino cultui, & sacris faciendis assignata. Quod additur in Dionysio ab Anastas. & Parochiales Ecclesias significat extra Urbem politas, quas suis limitibus, & terminis Sanctus Pontifex distinxit; & *Dioceses instituit*, id est, parvas quasdam *parochias* suis terminis definitas fecit. Quod etiam confirmat Hincmarus Rhemensis *episc.* 55. *cap.* 15. ubi ait: *Dionysius Papa rusticanis Parochiis terminos certos posuit, ac ponendos disposuit; de quibus etiam Chalcedonense Concilium, quæ sunt nota decrevit.* Et in hunc sensum Anastasii verba explicari debere censet mox laudatus Antonellus, non autem ea de solis Titulis accipienda esse, aut de solis rusticanis Ecclesiis, ut putant plurimi recentiores. Nam Ecclesiæ, quæ à Dionysio iterum Presbyteris urbanis divisæ fuerunt, in Pontificali di-

stinguuntur à Parochiis, quas solum finibus circumscriptas fuisse affirmatur. Cum enim vis persecutionis in Urbe potissimum invalesceret, facile erat, ut perturbatio, & confusio in urbanis Titulis accideret. De Ecclesiis autem extra Urbem locatis non item. Divisionis Ecclesiarum in Urbe, & limitationis Parochiarum, quas Dionysio Auctor Pontificalis tribuit, fidem facere videntur ea, quæ tradit Eusebius *lib.* 7. *cap.* 3. *Histor. Ecclesiast.*

Cæterum de Titulorum divisione, & numero sermonem resumendo, certum omnino est S. Marcellum Romanum Pontificem, qui anno 308. ordinatus est, viginquique Titulos Romæ constituisse, seu Parochiales Ecclesias, propter Baptismi, & Pœnitentiæ administrationem, & propter Martyrum sepulturas, ut literis consignavit allegatus Anastasius, seu alius Auctor in ejusdem Pontificis vita. Numerum igitur Titulorum Marcellus definivit, & fines, limitesque, cuique suos adscripsit, ne ob multitudinem Paganorum, qui Christianam Fidem professi, sacro Fonte ablui postulabant, confusio, & tumultus oriretur; tum etiam, ut Pœnitentes pœnitentiæ actus in Titulis quique suis exercerent, quibus exactis per manuum impositionem ab Episcopo, vel ejus permisso à Presbytero Ecclesiæ reconciliarentur. Cætera ad hanc rem spectantia curiosus lector videre potest in citata Dissertatione à Nicolao Antonello eruditissimè elucubrata.

Hoc unum tamen superest addendum, quod ad rem nostram plurimum refert, observatorem, quem habet Baronius in notis *ad* 26. Julii, Romæ videlicet, veterem loquendi usum obtinuisse, ut non omnis Ecclesia, Martyrumve memoria Titulus diceretur, sed tantum insigniores Ecclesiæ, quibus præficerentur Presbyteri Cardinales, & hoc aperte confirmatur ex Bulla Sixti V. data die 13. Maji anni 1587. in qua Summus Pontifex adstruit Ecclesias in Urbe Roma, vel finitimis locis constitutas, quæ *Cardinalis digni-*

tate gaudent, Titulos esse appellandas, quod sint quasi quadam cujusque propriæ Diœceses, ac præter sex Cardinales Episcopos, qui certis Cathedralibus Ecclesiis Urbi finitimis præsunt, singulis Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus Ecclesia illa, Tituli videlicet, & Diaconia cum suis Clero, & Populo, ac quasi Episcopali jurisdictione in spiritualibus, & temporalibus regenda, & administranda committantur. Postmodum verò idem Pontifex enumerat, quænam tum ex antiquis, tum ex recens erectis Basilicis Tituli, ac Diaconia sint appellandæ, vetatque ne ullæ aliæ hisce Titulis afficiantur.

III. Gavant. pag. 142. col. 2. eod. n. 1. -- Titularis ergo Ecclesia est ille Sanctus, à quo Titulus, seu Ecclesia denominationem habet.) Nomine Tituli Ecclesiæ regulariter venit Sanctus ille, sive Angelus, sive homo, vel id mysterium, sive Christi Domini, sive B. M. V. vel denique quæcumque res sacra, puta Crux, Corona spinea, Sudarium &c. sub cujus nomine, seu Titulo fundata est, & vulgò appellatur Ecclesia. Titulus Ecclesiæ aliquando confunditur cum Patrono, aliquando verò non. Patronus etenim Ecclesiæ est persona aliqua creata, nempe Angelus, vel homo Sanctus, cujus nomine nuncupatur Ecclesia, v. g. S. Michaël, S. Petrus &c. & tunc confunditur Titulus Ecclesiæ cum Patrono. Titulus verò propriissime sumptus personam propriè non significat, factem creatam, sed potius mysterium aliquod, vel personam aliquam divinam, seu rem quamcunque ad personam etiam creatam pertinentem; quo mysterio, seu re Ecclesia ipsa veluti inscribitur, & appellatur, v. g. Sanctissima Trinitas, Spiritus Sanctus, Christi Domini natiuitas, Transfiguratio, Resurrectio, Ascensio, B. M. Conceptio, Annuntiatio, Assumptio &c. Cum verò Patroni, & Advocati nomen pro eodem communiter accipiatur; Rursus eùm Patronus non dicatur nisi cum relatione ad Judicem, aut quemvis alium majorem, apud quem

alterius causam suscipit defendendam, aut à quo gratiam aliquam pro suo Cliente se impetraturam spondet; hinc certissimum est Patroni nomen Deo in hoc sensu haud quaquam convenire posse, quia Summus Judex est, nullumque majorem agnoscit, apud quem nostras causas possit ipse patrocinari. Solum igitur Angelis, & Sanctis Patroni nomen competere potest. Hinc citra dubium suarum Ecclesiarum non solum Titularis, sed etiam Patrona dicenda est Beatissima Virgo Maria. Ita pariter SS. Angeli Ecclesiarum ipsis consecratarum Patroni appellari possunt; & denique Sanctis omnibus cujuscunque sint Ordinis, convenit, ut possint esse Ecclesiarum Patroni. Ex quibus omnibus liquet discrimen, quod intervenit inter purum Ecclesiæ Titulum, & Patronum; quamvis enim Patronus, ut mox dixi, multoties confundatur cum Ecclesiæ Titulo, quando Ecclesia est dedicata alicui Sancto, vel Angelo; non æquè tamen Titulus semper cum Patrono confunditur, nam Ecclesiæ alicui divinæ Personæ dedicata, vel divino aliquo mysterio consecrata, & intitulata, habent quidem Titulum, quo denominantur, non verò Patronum, in eo sensu acceptum, quo nomen Patroni mox explicavimus.

Quæstio gravis agitur, an Christus Dominus dici possit Patronus; (in eodem sensu, quo supra) earum Ecclesiarum, quæ vel ipsimet, ut Salvatori nominatim, vel sub Titulo S. Crucis, aliove ad ipsum pertinente dedicantur. Hanc quæstionem egregie discutit Guyetus more suo lib. 1. cap. 5. quæst. 3. & resolvit, quòd quamvis Christus 1. *Johannis* 2. dicatur Advocatus noster; nihilominus Patronus alicujus Ecclesiæ intitulari non possit, tum quia utus huic locutioni non consonat, tum quia Christus talis non est, qui in Patronum particularem eligi debeat, cum ipse communis sit omnium Advocatus apud Patrem, ceteri verò Sanctorum Advocati apud ipsum, nec apud Patrem, nisi mediante ipso; *Unus est enim mediator Dei, & ho-*

minatus,

minum, homo Christus Iesus, ut ait Apostolus. Tamen quia sic Christus est Advocatus noster apud Patrem, ut non solum Impetrator, quatenus homo, sed sit etiam ipsemet, quatenus Deus Auctor, & Largitor bonorum, quæ à Patre pro nobis, prout homo, postulat: immò, quod Patronorum haud proprium est, ille erit supremus Judex noster, qui modò Advocatus noster est, ut ait Augustinus *serm. 170. de Tempore.*

Nonnullas alias promovet Quæstiones Guyetus, nimirum utrum Deus absolute sumptus assumi possit in Titulum Ecclesiæ; An Personæ Divinæ aliæ seorsim ab aliis; & an Attributa, seu perfectiones divinæ idoneæ pariter sint ad constituendum Ecclesiæ Titulum; & alia hujusmodi promovet dubia omnino apud ipsum videnda, quorum discussiones, ne nimius sum, prætermitto.

IV. Omisiss prædictis quæstionibus, alias tamen proponere lubet, spectantes ad eandem materiam Titularis Ecclesiæ, utpotè magis conducentes ad nostrum intentum, & ad præxim recitationis Divini Officii; cum certum sit, ut alibi diximus, & magis etiam patebit ex Decretis infra exhibendis, quòd de Patrono, seu Titulari Ecclesiæ recitandum sit Officium sub Ritu Dupli primæ Classis à Clero ejusdem Ecclesiæ.

Contingere itaque potest, Ecclesiam aliquando habere plures Patronos, seu Titulos, quamvis Patronus, seu Titulus, sub cujus nomine ædificata est, ac dedicata primitus Ecclesia, ut plurimum sit unicus; aut si plures sint, non nisi per modum unius, id est sub uno eodemque Festo, puta SS. Gervasii, & Protasii, SS. Cosmæ, & Damiani, S. Dionysii cum Sociis &c. Quotiescunque igitur Ecclesia habet prædicto modo plures Patronos, seu Titulos per modum unius, celebratur hoc modo Festum de omnibus Sanctis Titularibus per modum pariter unius de Communi vel Martyrum, vel Confessorum, prout illis convenit.

Aliquando verò contingere potest ejusdem Ecclesiæ plures esse Patronos, seu Titulos etiam divisim, nempe quorum Festa divisim celebrantur, uti Romæ recensetur Ecclesia SS. Silvestri, & Martini; item SS. Blasii, & Caroli, quod exemplum adducit Gavantus; Parisiis verò SS. Lupi, & Ægidii, & aliæ alibi: in quo casu Officium quidem singulorum diebus suis Duplex erit, ut innuitur in Rubrica de Duplici *num. 1.* sed Octava non conceditur, nisi Festo Principalis Titularis: ita colligitur ex Rubrica de Octavis *num. 1.* & docet Gavantus noster *Sect. 3. cap. 12. num. 6.* Guyetus tamen *lib. 1. cap. 4. quest. 3. §. De cujus demum* resolvit, quòd prædicti Sancti divisim Titulares ejusdem Ecclesiæ, æquales in omnibus omnino sunt, adducendo exempla supradicta SS. Silvestri, & Martini, SS. Blasii, & Caroli, nihilque discriminis intercedere, nisi quòd in pronunciandis nominibus alterum alteri præferre necessarium est, cum utrumque simul non possit; unde de utroque Titulari prædicto admittit divisim Officium primæ Classis cum Octava laudatus Guyetus ibidem.

Denique contingere potest, quòd successive dentur plures Tituli, seu Patroni ejusdem Ecclesiæ, & hoc contingit, quando Ecclesiæ jam dicatæ, ac de Sancti alicujus, aut mysterii, reive Sacræ nomine appellatæ, Patronus alter, seu Titulus superveniat, à quo ipsa nomen aliud, sive relicto, sive retento priore; accipiat; hujus rei exemplum affert Guyetus *cit. loc. §. Et hujus quidem* in Ecclesia Turonensi, quæ à S. Martino sub Titulo S. Mauritii primùm fundata, illato in ea postmodum ab eodem S. Martino S. Gatiani prædecessoris sui, ac primi illius sedis Antistitis Corpore, suppresso deinceps S. Mauritii Titulo, appellata est, & etiam appellatur vulgò S. Gatiani; & hoc casu idem Guyetus *cit. §. de cujus demum* resolvit, quòd si de qualitate in ratione Tituli agitur, prior omninò, immò verò solus verè Titularis est is, sub cujus primùm nomine dedi-

cata fuit Ecclesia; si verò agitur de qualitate quoad celebritatem in Choro, seu ratione Officii, ambo pares esse censet idem Guyetus; primæ scilicet Classis. Si denique agitur quoad celebritatem in Foro, seu apud vulgus, & tunc ut plurimum hac in parte, posterior tempore solet prior esse fama, nominisque pervagatione, & sic in prædicta Turonensi Ecclesia nominatior est S. Mauritio Sanctus Gatianus.

Si autem Festum Patroni vel Tituli occurrat eodem die cum alio, secum descripto in Calendario sub una ratione Festi Duplicis, vel Semiduplicis, tunc fit de solo Patrono, vel Titulo sub Ritu Duplici primæ Classis cum Octava, & nihil de Socio, qui ea die omittitur, & transfertur, seu mutatur perpetuò in primam diem non impeditam, tuncque fit de eo sub ritu Semiduplici, juxta ea, quæ dicit noster Gavantus *Sect. 3. cap. 10. num. 11.* ubi affert exemplum Ecclesiæ dicatæ Sancto Sebastiano. Si autem Patronus, vel Titularis sit altioris ordinis v. g. Sanctus Philippus Apostolus, cujus Festum in Calendario occurrit eodem die cum S. Jacobo Apostolo, tunc de translato, nempe de S. Jacobo, fit sub Ritu Duplici secundæ Classis, quia est unus de duodecim Apostolis, ut optimè notat Gavantus *suprà cit. Sect. & cap. num. 13.* Denique si plures Sancti, quorum unus est Titularis, sunt sub ritu Simplicis in Calendario Romano, tunc in ea Ecclesia fit tantum de Titulari sub ritu Duplici primæ Classis, & de Sociis, licet Gavantus *ibidem num. 12.* asserat, quod nihil omnino fit, neque eorum transfertur Festum, quia de Sancto sub ritu Simplicis nulla fit translatio; at tamen, cum hæc omisio sit perpetua, posset fieri recursus ad Sacram Congregationem, ut provideat, sicut providè in Correctione, & Approbatione Calendarii Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium sub die 22. Januarii 1735. assignavit aliam diem pro Festo Simplicis impedito semper à Duplici primæ Classis, ut *suprà* adnotavimus

Gavant. Rubr. Brev.

Sect. 3. cap. 4. in fine nostrarum Observationum. Vide etiam ea, quæ diximus ad *caput 12.* ejusdem *Sect. 3.* sub numeris VI. & VII.

Laudatus Guyetus *cap. 5.* duas proponit quæstiones, nimirum, an possit mutari Patronus, seu Titulus Ecclesiæ; & an Patroni, seu Tituli Ecclesiæ Festum fieri possit, aut debeat, Ecclesiâ ipsâ benedictâ quidem, sed nondum consecratâ. Primam ex dictis quæstionibus citatus Auctor negativa decisione resolvit, nisi accedat nova Ecclesiæ Dedicatio, nam stante eadem Ecclesia cum eadem Dedicacione, inane, ac propè sacrilegum illi videtur, abdicato priori Titulo, novum alium inducere.

Ad secundam verò ex prædictis quæstionibus respondet, Festum Patroni, seu Tituli celebrari posse ante factam Ecclesiæ Dedicacionem, quia in Pontificali Romano, ubi de Benedictione, & impositione primarii lapidis pro ædificanda Ecclesia agitur, præcipitur in quadam Oratione nominari Sanctum, vel Sanctam, in cujus honorem, ac nomen fundatur ipsa Ecclesia; hinc consequens omnino videtur Titulum illum exinde valere, ac veluti ipsi acquiri; adeoque ubi primùm ædificata, convenienti saltem ex parte, ac benedicta fuerit Ecclesia, & incipiant in ea celebrari divina Officia, poterit quoque, immò debet fieri Festum de Titulo, seu Patrono ipsius; Hæc & alia Guyetus. vide *super hac re Dec. in Appen.*

Superest nunc, ut hoc loco subnectamus Decreta S. R. C. spectantia ad hanc rem Titularis, seu Ecclesiæ Patroni.

Ufus semel introductus, & receptus in Ecclesia Cathedrali celebrandi Festum sollempniter de aliquo Sancto tanquam de Patrono, continuandus est, licet non sit de antiquis Patronis Ecclesiæ, vel in Breviario de eo non fiat Officium Duplex. Ita S. R. C. 15. Martii 1608. & datur in nostro Indice sub *num. 32.*

X x

Cele-

Celebrari non potest per totam Civitatem, vel Diocesim, etiam de cujuscumque Ordinarii auctoritate, Festum cum Officio de Sancto, eò quòd in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, vel Abbatialis, aut aliqua Reliquia, sed tantum in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu ubi asservatur Corpus, aut insignis Reliquia, & non alibi. Ita S. R. C. 8. Aprilis 1628. & datur in nostro Indice sub num. 60.

Episcopus quando reperitur in aliquo Opido suæ Diocesis ob visitationem, seu aliam ob causam, potest licet recitare Officium Sanctorum, de quibus ex forma Rubricarum, seu ex concessione S. C. eò quòd sint Patroni, seu Titulares, in eisdem Oppidis recitatur, & sic Præcepto de recitando Officio satisfacit. Ita declaravit S. R. C. die 14. Martii 1643. & datur in Appendice ad nostrum Indicem, Decretorum.

Debent Religiosi recitare sub ritu Duplici primæ Classis, & cum Octava de Dedicazione, & de Titulari propriæ Ecclesiæ, ubi morantur, & sub eodem ritu Duplici primæ Classis tenentur recitare de Patrono Principali loci, & de Titulari Ecclesiæ Cathedralis tantum; ad Octavam autem non tenentur; ita S. R. C. 13. Junii 1682. & datur in nostro Indice sub n. 125.

Moniales Ordinariis locorum subjæctæ non tenentur recitare Officia particularia Diocesum, tenentur tamen recitare de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ Cathedralis, necnon de ejusdem Ecclesiæ Dedicazione, non verò de eorundem Festorum Octavis, ita S. R. C. 20. Novembris 1683. & datur in nostro Indice sub num. 147.

Moniales Ordinariis subjæctæ non debent recitare Officium de Octava Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, nec possunt ad libitum, & tantum tenentur prædictum Officium recitare sub Ritu Duplici secundæ Classis, ita S. R. C. 11. Febr. 1702. & in nostro Indice

sub n. 225. vide etiam nn. 81. 142. & 266. pro aliis Regularibus.

Ideò hoc loco exhibemus hoc Decretum, quamvis spectet ad Dedicacionem Ecclesiæ, de qua intrà, quia est connexum cum antecedente, & quia ex hoc deducitur, quòd neque de Titulari Cathedralis Ecclesiæ possunt Moniales, & Regulares ad libitum celebrare Octavam.

In Titularibus Ecclesiis sub Invocatione S. Mariæ Angelorum (apud Minores S. Francisci) non de Dedicacione, prout in Festo Portiunculæ, sed de B. Mariæ Ecclesiæ Titulari, prout in Festo S. M. ad Nives, faciendum est Officium, & Lectiones secundo Nocturni sumendæ sunt ex secundo Nocturno Nativitatis ejusdem, mutato verbo *Natali* in verbum *Festivitate*. S. R. C. 10. Junii 1690. & datur in nostro Indice sub n. 162. Attamen re maturius perpenfa, aliquid addidit in una *Parisen*, ad 2. dub.

Parochus duarum Ecclesiarum unitarum debet de ambarum Titulari recitare Officium juxta Rubricas, maximè si Ecclesiæ sint perzquæ unitæ. Ita S. R. C. 5. Julii 1698. & datur in nostro Indice sub n. 201.

V. Gavanti. pag. 142. col. 2. n. 2. -- *Dedicatio verò Ecclesiæ est ipsamet Consecratio &c.* A Festo Sancti Titularis Ecclesiæ progredimur nunc, insistendo Gavanti vestigiis, ad nonnulla discutienda circa Festum Dedicacionis Ecclesiæ. Titulus igitur, & Dedicatio Ecclesiæ in multis differunt, & in aliis conveniunt; nam Titulus Ecclesiæ est (ut supra diximus) illud mysterium, vel ille Sanctus, à quo Ecclesia denominatur. Dedicatio verò Ecclesiæ est ipsamet ejus Consecratio facta ab Episcopo; peracta siquidem novæ Ecclesiæ fabrica, cum primum fieri poterit, debet ab Episcopo sollempni Ritu, qui præscribitur in Pontificali Romano, dedicari, ac consecrari, cujus Dedicacionis Festum, quia quotannis anniversaria recolitur celebritate, *anniversarius* (scilicet dies) vel *anniversarium* (nem-

(nempe Festum) Dedicacionis nuncupatur; dies verò ipsa Dedicacionis appellatur *natalis Templi dedicati dies.*

De origine, Rituque dedicandi, & consecrandi Ecclesias, necnon de modo celebrandi tam ipsum Festum Dedicacionis, quam diem ejus anniversarium, eruditè disserunt Castaldus *lib. 2. sect. 13. cap. 4.* Gavantus *tom. 1. part. 4. tit. 16. à num. 9.* necnon hoc loco *num. 1. & 7.* Auctoresque ab eodem citati, præsertim Tobias Corona *part. 1. cap. 7.* necnon Guillelmus Durandus in *Rational. Divin. Offic. ac Johannes Stephanus Durandi de Ritibus Ecclesiæ.* Rursus super eadem re eruditiones varias afferunt Johannes Clericatus in *Decisionibus de Missæ Sacrificio dec. 41.* & Billus v. *Dedicatio Ecclesiæ num. 51.* ubi ostendit, Festum Dedicacionis Ecclesiæ celebrandum esse, sumpto exemplo à Christo Domino, & ex auctoritate Apostolica; de qua re allegat etiam Canones Felicis IV. & Gregorii I. de Consecratione *dist. 1. cap. Sollemnitas.* Vide etiam Commentaria viri præstantissimi Josephi Catalani in Pontificale Romanum, & Martene *lib. 2. de antiq. Eccles. Ritib. cap. 13.*

De Ecclesiæ Dedicacione fit Officiam, & oannino idem, ut diximus, tam in ipsa die, in qua consecratur, quam quotannis in die anniversaria Dedicacionis, in utroque casu primæ Classis cum Octava, ut constat ex Breviario; ita tamen, ut in ipso die Dedicacionis dicatur Oratio: *Deus, qui invisibiliter &c.* in Anniversario verò dicatur alia, videlicet: *Deus, qui nobis &c.*

Quando in Officio Dedicacionis alicujus Ecclesiæ habetur aliquid de proprio, illud retinendum, & cætera de Communi supplenda, putà pro Dedicacione Basilicæ SS. Salvatoris, & Basilicarum SS. Apostolorum Petri, & Pauli. Rursus aliquando contingit nihil esse sumendum de Communi Officii Dedicacionis, quando nempe pro Festo Dedicacionis fit Officiam de Titulari, & casus datur in Dedicacione S. Mariæ ad Nives, & in De-

dicacione S. Michaëlis Archangeli, in quibus Festis nihil sumitur de Officio Dedicacionis, sed fit Officiam de S. Maria, & de S. Michaële, ut in Breviario habetur, quod optimè adnotavit Guyetus *lib. 3. cap. 15. quest. 1.*

Huc spectat Decretum editum à S. R. C. die 18. Augusti 1629. & datum in nostro Indice sub *n. 69.* scilicet: Festum aliarum Ecclesiarum à Cathedrali celebrandum est tantum in ea Ecclesia, ubi Consecrationis dies peragitur. Declarat insuper S. R. C. non posse celebrari Festum Consecrationis illius Ecclesiæ, quam certum est non fuisse consecratam, vel dubium est. Si autem constet de Consecratione, quæ ex certis indicibus, nempe ex Crucibus in parietum superficie descriptis, Altarique fixo, & immobili, vel ex aliqua inscriptione authentica deduci potest, & ignoretur dies Consecrationis, declarat, inquam, S. C. posse tunc loci Ordinarium assignare diem pro Festi prædicti celebratione. Hæc pariter quoad ultimam partem fuit sententia Guyeti ab ipso tradita in *lib. 2. cap. 1. quest. 4.* eam deducens ex alio, non verò ex hoc Decreto à nobis dato; & Guyeti sententiæ consentit pariter Bislus *tom. 1. v. Dedicatio Ecclesiæ num. 51. §. 11.* qui ex eodem Guyeto *quest. 6.* notat, quòd si processu temporis innotescat dies vera anniversaria, quæ è memoria exciderat, tunc suo vero rescito diei debere restitui, dummodo ex hac mutatione nullum timeatur scandalum, quia cæterum de consensu Episcopi, vel Superiorum, ad quos spectat, poterit retineri eadem illa dies, in qua ex antiqua consuetudine solitum erat agere anniversarium Dedicacionis Festum.

Spectat etiam ad hunc locum Decretum editum die 13. Junii 1682. datum in nostro Indice sub *n. 125.* necnon mox supra allegatum, ubi egimus de Titulo Ecclesiæ; scilicet - Religiosi tenentur celebrare sub Ritu Duplici primæ Classis cum Octava Festum tam de Dedicacione, quam de Titulari illius Conventus, in quo morantur &c.--

Item Regulares tenentur pariter, ut videbimus infra, ad celebrandum Festum Dedicationis Ecclesie Cathedralis.

Denique congruum pariter est hoc loco mentionem facere Decreti editi die 20. Novembris 1662. & dati in nostro Indice sub n. 83. in quo habetur -- Anniversaria dies Dedicationis Ecclesie, dum Episcopus in Consecratione ejusdem non elegerit diem, sed consecravit Ecclesiam die &c. mensis &c. debet celebrari in futurum die, quo hactenus consueverunt celebrare.

VI. Gavant. pag. 143. col. 1. eod. n. 2. -- *Festum autem Dedicationis dignius est &c.*) Adstruit Gavantus Festum Dedicationis Ecclesie dignius esse Festo Sancti Patroni loci, seu Ecclesie Titularis, quam sententiam docuit etiam Sect. 3. cap. 8. num. 7. de qua re in nostris Observationibus ibidem sub num. 13. nonnulla nos quoque addidimus omnino videnda, ne eadem hoc loco repetamus, Ad hanc rem pertinet Decretum datum in nostro Indice sub num. 156.

VII. Gavant. pag. 143. col. 1. num. 3. -- *Conveniens in his &c.*) Diximus Titulum, & Dedicationem Ecclesie in pluribus convenire, praesertim vero in sequentibus: 1. tam Festum Dedicationis propriae Ecclesie, quam Titularis sunt primae Classis, 2. utraque habent Octavam, nisi occurrant intra Quadragesimam, aut tempus a Rubrica generali num. 1. in fine exceptum. Uno verbo, utraque habent privilegia Festorum primae Classis, ut notat etiam Gavantus hoc loco, alia ibi animadvertendo.

VIII. Gavant. pag. 143. col. 1. num. 4. -- *Si contingat dedicari Ecclesiam in aliquo Festo ex sollemnioribus &c.*) Docet hoc loco Gavantus inharendo Decretis S. C. quod si contingat dedicari Ecclesiam in aliquo Festo ex sollemnioribus, tunc ne quotannis occurrentia duo Festa se invicem impediunt, potest Consecrator decernere alium diem ad celebrandum anniversarium Festum Dedicationis ejusdem Ecclesie a se consecratae. De-

creta a Gavanto allegata exhibentur in nostro Indice sub num. 16. & 17. Nomine autem Festorum sollemniorum veniunt proinde hi dies, quibus interdicitur a Rubricis cujuscunque Festi celebratio, qui quidem dies, ut colligitur ex Rubrica de Translatione Festorum num. 1. sunt: Dominica 1. Adventus, Vigilia, & a fortiori dies ipsa Nativitatis Domini, Circumcisio, Epiphania, & dies ejus Octava, Feria IV. Cinerum, Dominica 1. Quadragesimae, Dominica Passionis, Dominica Palmarum, & deinceps usque ad Dominicam in Albis inclusivè, Ascensio Domini, Vigilia Pentecostes, & deinceps usque ad Dominicam Trinitatis inclusivè, Festum Corporis Christi, Assumptio B. M. & Festum omnium Sanctorum, quibus addit etiam Guyetus lib. 2. cap. 1. quest. 3. quodcunque aliud Festum primae Classis, nimirum Festa Nativitatis S. Johannis Baptista, & SS. Apostolorum Petri, & Pauli; quinimodò, si lubet, ait ipse, inter Festa secundae Classis praeter Circumcisionem Domini, & Festum SS. Trinitatis supra memorata, addi possunt tria quoque Festa B. V. Purificatio, Annunciatio, & Nativitas, quod ea sollemniori apparatu ubique consueverint celebrari; item dies 2. Novembris, forte etiam 3. ob Commemorationem Defunctorum in alterutro illorum fieri solitam, Praedictis Festis B. V. nunc addendum esset ob eandem rationem a Guyeto allatam etiam Festum Conceptionis ejusdem Immaculae Virginis. Reliqua vero omnia etiam Duplicitate secundae Classis, qualia sunt Natalitia Apostolorum, idem Guyetus censet non obligare Consecratorem ad mutandum diem Dedicationis, si forte hanc in iis fieri contingat, cum ipsa, utpote minoris sollemnitatis, Dedicationi facile cedant, adeoque transferri magis deceat, quam ipsam Dedicationem. Si quibus tamen contrarium commodius videatur, haud repugnat idem Guyetus, motus exemplo Ecclesie Bituricensis, quae anniversarium Dedicationis suae Festum non

non die 6. Maji, quo facta est à Guillelmo de Broca 77. Archiepiscopo anno 1324. sed præcedenti, nimirum die 5. celebrat per anticipationem, ne moveat à loco suo Festum S. Johannis ante Portam Latinam.

Censet idem Auctor posse mutari à Consecratore præfatum diem Dedicatis etiam ob concursum temporum Adventus, & Quadragesimæ; ac consequentium Festorum Natalis Domini, & Paschæ, videlicet à die 10. vel 11. mensis Decembris usque ad Octavam Epiphaniæ inclusivè; & à medio circiter Februario usque ad finem Aprilis; quia ex dicto concursu Dedicatis Octava grave dispendium pati posset, quia aliquando non posset ullo modo celebrari, & aliquando saltem abrumpi.

Denique justa causa mutandi Dedicatis diem esse potest, si Ecclesiæ Dedicatis fiat eodem die, qui Patrono, seu Titulari Ecclesiæ est dicatus; sed melius est cavere, ne quid simile occurrat jam inde ab ipsamet Ecclesiæ Dedicatis, quam utique fieri convenit alio die ab eo, quo fit Festum Patroni, seu Titularis.

Procedit Gavantus hoc n. 4. ad declarandum diem illum, quem Consecrator decernere potest ad celebrandam anniversariam Dedicatis Ecclesiæ, & ad alleganda Decreta S. C. quæ concedunt Episcopo Consecratori in actu Consecrationis facultatem mutandi diem anniversarium Dedicatis Ecclesiæ.

IX. Gavant. pag. 143. col. 1. eod. n. 4. -- *Extra actum verò Consecrationis non potest amplius mutari Festum &c.* Episcopum Ecclesiæ Consecratorem transacto Consecrationis actu non posse Dedicatis Festum amplius mutare, & in aliam diem transferre, inconsulta Sede Apostolica; liquet ex Decretis à Gavanto allegatis, & datis in nostro Indice sub *nn.* 16. & 17. Et quamvis die 27. Novembris anno 1706. emanaverit à S. R. C. Decretum sequens, nimirum: -- Cum Ecclesia Cathedralis Ferentina fuisset pluribus

in locis restaurata, & magna in parte renovata, & de illius Consecratione signa nullibi apparerent, neque alia probationes existerent, adhuc quia in præteritum Festum Dedicatis fuerat celebratum. S. R. C. declaravit: non indigere nova Consecratione, & Dedicatis Festum posse transferri ab Episcopo ad aliam diem fixam amplius non immutandam -- Quamvis, inquam, hoc emanaverit Decretum, datum in nostro Indice sub *num.* 243. nihilominus non censetur in hoc Decreto, & in aliis similibus concessum arbitrium omnibus Episcopis in ejusmodi casibus transferendi Dedicatis Festum ad aliam diem extra actum Consecrationis, sed illis tantum, quibus petentibus benignè indulget eadem S. C. talem facultatem. Ita pariter Lantusa in Theatro Regularium verbo *Consecratio Ecclesiæ* refert Decretum editum die 7. Augusti 1655. in quo hæc habentur -- Quia quandoque non potest celebrari Festum Consecrationis alicujus Ecclesiæ cum Octava, ob impedimentum alterius Officii, sicut evenit in Consecratione S. Mariæ de Puteo Fratrum Minorum Strictioris Observant. de Summa Nolanæ Diocesis, quæ fuit consecrata in die Annunciationis B. M. V. ideò instantibus prædictis Fratribus S. R. C. Ordinarii arbitrio remisit, posse transferre Festum præfate Consecrationis ad mensem Septembris -- Ex quo pariter Decreto colligitur, quòd occurrente simili impedimento non est in Episcopi arbitrio, transferre anniversariam Consecrationis diem, sed debet semper fieri recursus ad dictam S. R. C. pro gratiæ consecutione, quæ justa interveniente causa indulget locorum Ordinariis prædictam facultatem etiam extra actum Consecrationis.

Vide etiam Decreta mox supra allegata spectantia ad Titularè Ecclesiæ, quorum aliqua pertinent ad Festum Dedicatis. Vide pariter Decretum editum die 18. Augusti 1629. & datum in nostro Indice sub *num.* 69.

X. Gavant. pag. 143. col. 1. eod. n. 4. -- *Servata in reliquis Rubrica de Concurrentia Octavarum, &c.*) Gavantus Sect. 3. cap. 8. num. 7. praeferit Octavam Dedicationis Ecclesiae Octavae cujuscunque Sancti, vel Patroni loci, vel Ecclesiae Titularis; digniorem vero censet Octavam Assumptionis B. M. V. Octava Dedicationis Ecclesiae, ob rationem ibi allatam; non solum tamen praedicta Assumptionis Octava, sed etiam Sanctorum omnium dignior certissime censeri debet, quam Octava Dedicationis Ecclesiae; nam extat Decretum S. R. C. editum die 2. Martii 1695. datum in nostro Indice sub num. 187. rem hanc aperte declarans. Sententiam istam ante praefati Decreti emanationem tenuit etiam Guyetus *lb 4. cap. 6. quest. 5.* hac ratione motus, quia illius Festi Octava cuicunque alteri praeferi debet, cujus Festum alteri cuicunque Festo praefertur; sed Festum omnium Sanctorum praefertur Festo cujuscunque Patroni, & Dedicationis Ecclesiae, ut liquet ex Rubrica X. *de Translatione Festorum*, ubi inter dies, quibus cedunt quaecunque alia Festa, numerantur ex additione Urbani VIII. Festa Assumptionis B. M. & omnium Sanctorum; ergo, ut optime infert idem Guyetus, Octava omnium Sanctorum pariter praeferi debet Octavae Dedicationis Ecclesiae, accessorium siquidem sequi debet naturam Principalis.

XI. Gavant. pag. 143. col. 1. num. 5. -- *Celebrari quoque debet anniversaria Dedicatio Ecclesiae Cathedralis, &c.*) Explicat hoc loco Gavantus, quo ritu anniversaria Dedicatio Ecclesiae Cathedralis celebrari debeat in Civitate, necnon in Diocesi juxta Decretum S. C. editum die 2. Maji 1619 datum in nostro Indice sub num. 42. Vide etiam Decretum spectans ad eundem Ritum editum 19. Junii 1700. & datum in nostro Indice sub num. 214.

XII. Gavant. eod. n. 5. -- *Quod celebrari debet à Regularibus, &c.*) Eadem anniversaria Dedicatio Ecclesiae Cathedralis celebra-

ri debet etiam à Regularibus, sed sub ritu Duplici secundae Classis, & sine Octava, ut declaratur in Decreto edito die 1. Aprilis 1662. & dato in nostro Indice sub num. 81. Hoc idem colligitur ex alio Decreto edito die 11. Febr. 1702. & dato in nostro Indice sub num. 225. Vide etiam Decreta data in nostro Indice sub nn. 147. & 176.

XIII. Gavant. eod. n. 5. -- *Neque tenentur iidem ad hoc Festum Dedicationis Ecclesiae Cathedralis, nisi ex quadam congruentia, &c.*) Postquam declaravit Gavantus Regulares debere celebrare Festum, & Officium Dedicationis Ecclesiae Cathedralis sub ritu Duplici, sed sine Octava; nunc procedit ad asserendum, eosdem Regulares non solum non teneri ad Octavam; sed ne quidem ad dictum Festum Dedicationis Cathedralis Ecclesiae, nisi ex quadam congruentia, ut Ecclesiae matri se conforment. Huic Gavanti sententiae consentit etiam Bissius *loco supracit. § 6.* Verum ex Decretis S. R. C. mox allegatis aperte liquet, Regulares non solum ex congruentia, sed ex praepcepto verè teneri ad celebrandum dictum Officium Anniversariae Dedicationis Cathedralis Ecclesiae illius Civitatis, in qua morantur, sed ritu Duplici secundae Classis, & sine Octava.

XIV. Gavant. eod. n. 5. -- *Pro varietate Orationum sumi ea poterit, qua assignata est, &c.*) Juxta Rubricam, quae habetur in postrema Breviarii recognitione, docet noster Auctor, quod si concurrant, seu occurrant Dedicationum Festa, vel Octavae, pro varietate Orationum sumi ea poterit, quae assignata est ipsi diei Dedicationis. Huic Rubricarum dispositioni consonat Decretum editum die 27. Septembris & datum in nostro Indice sub num. 242.

XV. Gavant. pag. 143. col. 2. num. 6. -- *Definit praferendum esse Dedicacionem propriae Ecclesiae, &c.*) Cum de jure quaelibet Ecclesia possit, & debeat celebrare Festum suae Anniversariae Dedicationis, juxta ea, quae habentur in *Cap. Sollemnitates 1. & 2. de*

Con-

Consecratione d. st. 1. & cap. 1. dist. 4. eodem Tit. contingere potest, quòd eadem die occurrat Festum Dedicacionis Cathedralis celebrandum, ut diximus, à tota Civitate, & Diœcesi, & Festum Dedicacionis alicujus particularis Ecclesie ejusdem Civitatis, in quo casu, juxta Romanæ Rotæ decisionem, tenet Gavantus præferendam esse Dedicacionem propriæ Ecclesie Dedicacioni Ecclesie Cathedralis; & sicut præferenda est in propria die, sic etiam erit agendum principaliter infra ejus Octavam cum Commemoratione de Dedicacione Cathedralis per Orationem assignatam ipsi diei Dedicacionis, scilicet: *Deus, qui invisibiliter omnia continet &c.* ut disponitur in Rubricis, & ut mox adnotavimus.

Ex prædicta decisione Sacræ Rotæ, & Gavanti sententia sequitur, ut alibi diximus, quòd si eodem die occurrant duo Patroni, quorum unus sit universalis totius Regni, vel Provinciæ, alter verò particularis, alicujus Civitatis existentis intra fines ejusdem Regni, vel Provinciæ, idem pari ratione agendum est, præsertim si sint ejusdem dignitatis, & Hierarchiæ; nam concurrente in aliquo illorum majori dignitate, is præferendus esse videtur; sed ante decisionem questionum particularium, quæ suboriri possunt in variis casibus, evolvendum est Decretum editum die 20. Julii anni 1686. & datum in nostro Indice sub n. 157.

Sequitur etiam ex dictis, quòd Festum Dedicacionis Ecclesie particularis in Diœcesi, & extra Civitatem, à fortiori præferendum sit Festo Dedicacionis Ecclesie Cathedralis, quia prædictum Festum Dedicacionis Cathedralis in reliqua Diœcesi extra Urbem non celebratur cum Octava, adeoque non cum tanta sollempnitate, cum quanta idem Festum celebratur in Urbe, in qua Ecclesia Cathedralis sita est, ibi enim, ut diximus, celebratur non solum sub ritu Duplici primæ Classis, sed etiam cum Octava. Ob hanc rationem licet animadvertat P. Halden part.

3. Tit. 4. §. *queritur primò*, quòd cum Gavantus Sect. 3. cap. 8. num. 7. & alii ibi citati docuerint, quòd occurrente Festo Dedicacionis Ecclesie Cathedralis in Festo Nativitatis S. Johannis Baptistæ, aut SS. Apostolorum Petri, & Pauli, debeat Officium celebrari de dicta Dedicacione, translato Festo S. Johannis Baptistæ, aut Sanctorum Petri, & Pauli in diem primam non impeditam; animadvertat, inquam, Halden, hanc Gavanti doctrinam intelligendam duntaxat esse, ubi Festum Dedicacionis ejusmodi Ecclesie celebratur sub ritu Duplici primæ Classis cum Octava, non autem, ubi celebratur sine Octava, nempe in Diœcesi extra Urbem, ob rationem supra adductam, quia nimirum in reliqua Diœcesi Festum Nativitatis S. Johannis Baptistæ, aut SS. Petri, & Pauli sollempniori ritu celebratur, scilicet cum Octava, & idcirco ibi translato Festo Dedicacionis Ecclesie Cathedralis in diem proximam Festo IX. Lctionum non impeditam, ipsum Festum S. Johannis Baptistæ, aut SS. Petri, & Pauli proprio suo die est celebrandum. Attamen inhærendo S. R. C. Decreto sub die 6. Septembris 1727. in una Fulden. ad 3. in similibus casibus debet assignari in perpetuum alia dies pro Dedicacione, quod etiam debet fieri pro Patrono seu Titulari, & quocumque alio Duplici primæ Classis particulari, ut apparet ex dicto & aliis Decretis.

XVI. Gavant. pag. 143. col. 2. num. 7. -- *Officium Dedicacionis est Duplex majus, &c.*) Festum tum actualis, tum anniversaria Dedicacionis propriæ Ecclesie esse majus, nempe primæ Classis cum Octava, certissimum est apud omnes, cum id pateat ex Rubricis tum Missalis, tum Breviarii Romani, unde tali Festo, & tali Octava conveniunt omnia ea, quæ diximus de Festis, & Octavis primæ Classis.

XVII. Queritur à nonnullis, an, quando jus Parochiale veteris, sed adhuc stantis Ecclesie, translatum est ad aliam Ecclesiam de novo,

novo, ac loco commodiore adificatam, Dedicatio veteris Ecclesie etiam nunc, ut diximus, stantis, adhuc debeat quotannis celebrari à dicto Parochio, & suo Clero, ritu Duplici primæ Classis, & cum Octava?

Proponit, & resolvit hanc questionem Gobat *tract. 3. num. 696. appendice 3. decisione affirmativa*, quam comprobatur argumentis ibidem allatis à *litera b. 3. usque ad lit. f. 3.* Idem Auctor eodem *tract. 3. num. 679. & num. 696. appendice 3. lit. o.* refert opinionem, quam tradiderunt P. Quintanaduenas, & Bruno Neusser, nimirum, Dedicacionem annuæ cujuslibet Ecclesie, etiam solummodo benedictæ, & adhuc non consecratæ, quotannis celebrari posse, ac debere cum Officio, & Missa; sed idem Gobat citans Guyetum *lib. 1. cap. 1. quest. 4.* non modo obligationem, sed etiam licentiam celebrandi Officium, & Missam in prædicto casu, optimè negat, & reverà attentis Rubricis, & Decretis S. R. C. non potest celebrari Missa, & Officium anniversariæ Dedicacionis, nisi Ecclesie verè ab Episcopo consecratæ.

XVIII. Aliam singularem questionem proponit Halden *part. 3. tit. 3. §. queritur 7.* nimirum quodnam Officium recitare debeat Clerus, seu Religiosi illius Ecclesie, quæ dedicatur in ipsa die Consecrationis; an pridie Consecrationis possint primas Vesperas, & postridie Matutinum, ac Laudes cum reliquis Horis dicere de die Dedicacionis? Dubium hoc oritur, quia Ecclesia non remanet consecrata regulariter loquendo, nisi manè paulò ante meridiem, & antequàm celebretur Missa in tali Ecclesia ab Episcopo Consecratore; cum igitur adhuc non sit consecrata, videtur pridie Consecrationis non posse recitari primas Vesperas de Dedicacione, & postridie pariter non posse dici Matutinum, ac Laudes cum reliquis Horis de Festo Dedicacionis, & Consecrationis; & equidem in Breviario proprio Ordinis Prædicatorum legitur Rubrica hæc ad rem præsentem valdè

notabilis, in Festo Dedicacionis Ecclesie: *In primo Anno Dedicacionis Ecclesia Officium incipiat in Missa; in Hora verò, quæ sequitur Missam, & deinceps in omnibus Horis usque ad Completorium sequentis diei excusetur, fiat Officium totum Duplex, & die sequenti in Matutino fiant novem Lektionen &c.* Ex quo argui potest ipsam sequentem diem esse proprium diem Dedicacionis: verùm quia statim subditur hæc Clausula, *Octava verò celebrabitur revoluta hebdomada eo die, quo Dedicatio facta fuerit*; hinc infert Guyetus *lib. 2. cap. 1. quest. 1.* ex eadem prædicti Breviarii Rubrica, diem Dedicacionis non esse ipsum sequentem diem festivum Dedicacionis, sed illum in quo reverà fit Dedicatio; unde laudatus Auctor asserit, & tenet, quòd licet Officium Dedicacionis in ipsa Ecclesia dedicata incipiat tantùm in Missa, post completam videlicet Dedicacionis actionem; debuerunt tamen primæ Vesperæ, ac Matutinum cum Laudibus, necnon Prima, ac Tertia à Clero de ipsa Dedicacione antè cantari. Eandem sententiam amplexus est etiam allegatus Halden, nulla tamen Guyeti mentione facta, cujus opinionem fortè non legit. Docet igitur Halden, in Festo Dedicacionis posse Officium à Clero Ecclesie dedicate recitari de Dedicacione à primis Vesperis usque ad Completorium sequentis diei inclusive, & id colligit ex Rubrica, quæ extat in Breviario Romano in *Communi Dedicacionis Ecclesie*, in qua cum tam in primis Vesperis, quàm in Laudibus *pro ipso die Dedicacionis Ecclesie, & per ejus Octavam*, expressè præscribatur Oratio in Officio recitanda, diversa ab ea, quæ in Officio dicenda est, in die *Anniversario Dedicacionis, ac per istius Octavam*, manifestè supponitur ab Auctore Rubricarum, dari casum, in quo Officium dicendum sit ad primas Vesperas, ad Matutinum, & Laudes *de ipso die Dedicacionis*, & hujus Octava; quimodò supponit idem Rubricarum Auctor, etiam primas Vesperas in ejusmodi casu dicendas esse, non post factam Con-

Consecrationem, sed pridie Consecrationis de die subsequente Dedicacionis, seu Consecrationis; ut quid enim aliam Breviarium præscriberet etiam in 1. Vesperis Orationem dicendam *pro ipso die*; ut ibi loquitur, *Dedicacionis?*

Neque obest, quod pridie, & mane subsequenti ante absolutam Consecrationem nondum sit consecrata Ecclesia; sicut enim, ait Halden, pridie diei Festi, quo aliquis Sanctus Confessor obiit, uti per subsequentem Octavam citra inconuenientiam, ac falsitatem dicitur: *Hac die latu. meruit beas scandere soles*, (quia nimirum hæc verba dicuntur relatè ad tempus, quo re ipsa verificantur, & fictione juris Ecclesiastici, tam Vesper præcedens, quam Octava subsequens habentur pro uno, eodemque moraliter tempore, siue die, licet non pro singulis ejus partibus æqualiter verificentur) ita & hic suo modo contingit.

Praterèa pro majori comprobatione hujus sententiæ considerandum occurrit, quod pridie Consecrationis alicujus Ecclesie ad Vesperas incipit aliquo modo ejusdem Ecclesie Dedicatio per Ceremonias prævias, & ritus, qui tunc exercentur. Deferuntur etenim tunc sollempniter Sanctorum Martyrum Reliquiæ ad Ecclesiam sequenti die consecrandam, & interea collocantur in aliquo Sacello, seu Altari prope illam existente, pulsantur sollempniter Campanæ more festivo, ita, ut Ecclesie Dedicatio sit tunc, ut ita dicam, in fieri, & in via, licet adhuc non sit in facto esse; quapropter cum incipiat ex illa hora Dedicacionis actualis sollempnitas, & Festum, potest etiam ejusdem Festi Officium incipi, & recitari, præsertim cum in Oratione dicenda pro ipso die Dedicacionis nullum contineatur verbum, quod supponat, & asserat, Ecclesiam antecedenter jam consecratam. Denique cum Missa sollempniter celebranda debeat correspondere Officio, si Missa dicenda à Consecratore est de ejusdem Ecclesie actuali Consecratione, ut patet ex

Gavant. Rubr. Brev.

Orationibus, quæ habentur in Missali, Officium pariter dicendum illa die à Clero eidem Ecclesie addicto, debet profectò esse de Dedicacione. Ex his igitur omnibus omnino suadeor admittendam esse sententiam, quam in hac re docuerunt Guyetus, & Halden supra allegati.

Limitanda tamen est hæc sententia, & excipi debent dies illi, in quibus non potest recitari quodecunque Officium etiam primæ Classis, seu Dedicacionis, seu Patroni, & Tituli Ecclesie; unde, si Consecratio fieret in diebus privilegiatis, quales sunt Festum Paschæ, Pentecostes, Dominica prima Adventus &c. & aliis hujusmodi, de quibus sermo habetur in Rubricis tum Missalis, tum Breviarii, & de quibus supra nos quoque mentionem fecimus, tunc profectò Officium, & Missa deberet dici diei currentis, & à solo Consecratore post Orationem diei posset addi Oratio de Dedicacione sub unica conclusione. Et idem Episcopus Consecrator rogari deberet, ut ad celebrandam anniversariam Dedicacionem Ecclesie decerneret aliquam diem adèò commodam, ut in tale Festum, aut Dominicam privilegiatam &c. non incidat.

Quamvis laudati Halden sententiæ quoad prædictum Officium adharendum esse censeam, eidem tamen Auctori non accedo quoad alteram partem, quam ibidem docet de Missa privata dicenda antequàm consummata fuerit Consecratio; sustinet enim, quod Sacerdotes, siue Seculares, siue Regulares Ecclesie, quæ consecratur, possint etiam Missam privatam de die Dedicacionis celebrare, in loco idoneo, horis, & tempore præcedentibus ejusdem Ecclesie completam Consecrationem. Hanc, inquam, opinionem admittere non ausim, quia in Postcommunione Missæ, ipsa die Dedicacionis, dicenda, habentur hæc verba: *ut in hoc loco, quem nomini suo indignè dedicavimus*; quæ verba convenire profectò non possunt, nisi Episcopo Consecratori celebranti post per-

Y y

actam,

actam, & completam templi Consecrationem. Et quamvis ultro admittamus prædicta verba non solum congruere posse ipsi Episcopo Consecratori, sed etiam aliis Sacerdotibus, qui ad templi Dedicacionem aliquo modo cooperati sunt, vel sua opera, vel intentione, aut votis, quibus templum illud divino cultui destinaverunt, ac dedicaverunt, si non explicitè, saltem implicitè; nihilominus quoad temporis circumstantias iisdem Sacerdotibus accommodari profectò non possunt illa verba: *quem nomini tuo dedicavimus*, quia nondum completa censetur Dedicatio; soli igitur Sacerdoti Celebranti post Ecclesiæ Consecrationem potest convenire tò *dedicavimus*. Deinde considero, quòd Ecclesia consecranda, ante Consecrationem est omni suppellectili denudata, nullum habet Altare preparatum, & si aliquod haberet consecratum, esset omnino expoliatum, & denudatum; quapropter certissimum omnino est, quòd in præfata Ecclesia permitti nullo mo-

do potest Sacrificii celebratio, antequàm compleatur Consecratio ejusdem Ecclesiæ. Itaque si Sacerdotes eidem Ecclesiæ additi celebrarent in aliena Ecclesia illo die Consecrationis, se accommodare deberent ejusdem Ecclesiæ alienæ Ritibus, in qua Sacrificium peragunt. Si autem adesset aliquod Sacellum eidem Ecclesiæ aliquo modo adnexum, & idoneum ad celebrandum, ab eadem tamen Ecclesia separatum, præfati Sacerdotes adhuc non possent celebrare Missam de die Dedicacionis, nisi post peractam Consecrationem, ob rationem supradictam, & in tali Sacello deberent celebrare Missam correspondentem diei currenti in Calendario, vel ad summum posset forsan permitti celebratio etiam Missæ de die Dedicacionis, dicendo tamen illam Orationem post Communionem, quæ dicitur in anniversaria die Dedicacionis, quia omnia illius verba proferri possunt sine ullo mendacio, & optimè etiam illi diei, & horæ congruere.

De Officio S. Mariæ in Sabbato. VIII.

RUBRICA.

- 1 **I**N omnibus Sabbatis per annum extra Adventum, Quadragesimam, ac nisi Quatuor Tempora, aut Vigilia occurrant, vel nisi fieri debeat de Feria propter Officium alicujus Dominica aliquando infra Hebdomadam ponendum, ut in Rubrica de Dominicis dictum est; & nisi fiat Officium novem Lectionum, vel de Octava Pasche, & Pentecostes; semper fit Officium de S. Maria, eo modo quo fit de Festo Simplici, quemadmodum circa finem Breviarii disponitur. De Festo autem Simplici in Sabbato occurrente fit tantum commemoratio.
- 2 Cùm verò supradictis diebus fieri non potest Officium de S. Maria, nulla etiam fit commemoratio de ea propter Sabbatum; sed tantum in Semiduplicibus (quando ejus Officium parvum non dicitur) fit consueta ejus commemor. per annum cum aliis suffragiis positis in Psalterio post Vesperas Sabbati.
- 3 Ejus Officium in Sabbato incipit Feria vj. ad modum Festi Simplicis, à Capitulo, & terminatur ad Nonam Sabbati. Si autem Feria vj. occurrat Officium ix. Lectionum, in Vesperis fit tantum commemor. de S. Maria, cum Antiphona, Versu, & Oratione, quæ habentur in Officio ejus in Sabbato, nisi illud Officium novem Lectionum sit de eadem B. Maria, quia tunc nulla alia commemoratio de ea facienda est.

- 4 Ad Matutinum post Invitatorium, & Hymnum de S. Maria, dicitur unum Nocturnum cum duodecim Psalmis serialibus, ut in Psalterio. Versus de S. Maria, prima, & secunda Lectio ex Scriptura de tempore occurrenti; tertia Lectio, & alia omnia tam in Matutino, quam in Laudibus, & Horis, ut in Officio S. Mariæ in Sabbato assignantur.
- 5 Dicuntur Preces Dominicales ad Primam, & Completorium; & sunt suffragia consueta de Apostolis, & Pace, & tempore Paschali sola commemor. de Cruce, ut in secunda Feria post Oct. Paschæ. Post Nonam nihil fit de ea, nisi consueta ejus commemor. cum aliis suffragiis, quando dicenda sunt in Officio de Dominica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VI. De Officio B. Mariæ in Sabbato.

I. Rubr. præced. n. 1. *Et nisi fiat Officium novem Lectionum, &c.* Disponit Rubrica, & declarat, à quibusnam Festis, seu Officiis impediatur Officium Simplex B. M. in Sabbato; declarat igitur hoc Officium impediri ab omnibus Officiis ix. Lectionum, nempe ab omnibus Duplicibus, & Semiduplicibus, à diebus infra Octavas, includendo etiam Sabbata infra Octavas Paschæ, & Pentecostes, quamvis in his habeatur Officium tantum trium Lectionum. Rursus impeditur hoc Officium etiam à Feriis Adventus, & Quadragesimæ, & ab omnibus Vigiliis &c. prout citata Rubrica num. 1. Denique inhærendo Decretis editis die 27. Aprilis 1697. & die 7. Februarii 1699. datis in nostro Indice sub numeris 192. & 213. impeditur etiam hoc Officium S. M. in Sabbato ab Officio ix. Lectionum concessio aliquibus Regularibus, vel alicui Diocesi semel in Hebdomada recitando, præsertim si tota Hebdomada tale Officium non potuerit recitari.

II. Gavant. pag. 144. col. 2. n. 5. - - *In Completorio Feriæ VI. quamvis sit de Festo IX. Lectionum, &c.* Concedit Gavantus hoc loco, quod si in Feria VI. habeatur Offi-

cium ix. Lectionum, & sequenti Sabbato debeat recitari hoc Officium B. M. tunc in Completorio Feriæ VI. in fine Hymni debeat dici: *Jesu tibi sit gloria, qui natus es de Virgine &c.* Asseritque illud jus habere B. M. quia supponit Gavantus in tali Festo ix. Lectionum factam esse Commemorationem ejusdem Officii B. V. An verò eadem Hymni conclusio in Completorio dici quoque debeat, si omittatur dicta Commemoratio ob Officium altioris ritus, quod occurrere potest in Feria VI. negat idem Gavantus *sect. 5. cap. 6. n. 15.* Guyetus tamen *lib. 4. cap. 19. quest. 3.* adstruit, quod haud multum resisteret asserenti contrariam opinionem, hac ratione permotus, quia quamvis omilla Commemoratione B. V. nondum inchoatum fuerit Officium diei sequentis de B. V. formaliter, & expressè, nihilominus cum de eadem postridiè futurum sit Officium, virtute saltem censeri debet inchoatum; adeoque jam inde assumenda quæ ejus sunt, perinde atque retinentur in Festo aliquo primæ Classis occurrente infra Octavas, quæ ad Octavam pertinent, licet de eo nulla facta sit Commemoratio.

☞) † (☞

Y y 2

SECTIO